

Grondslag en verstrekkingen COA

Een externe toets op de rechtmatigheid

10 september 2020

Versie 1.0

Grondslag en verstrekkingen COA

Een externe toets op de rechtmatigheid

Auteurs

Jeroen Terstegge CIPP/E, partner
Maurice Reedijk CIPP/E CIPM
Jan Bosma CIPP/E CIPM

10 september 2020

© Privacy Management Partners 2020

Privacy Management Partners biedt praktische oplossingen voor behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking in overeenstemming met de wet.

Managementsamenvatting	4
Inleiding	6
1 Grondslagen en uitzonderingen	6
1.1 Art. 6 AVG (“gewone persoonsgegevens”)	6
1.2 Art. 9 AVG (“bijzondere persoonsgegevens”)	7
1.2.1 Zwaarwegend algemeen belang	7
1.2.2 Unierecht of lidstatelijk recht	8
1.2.3 Evenredigheid met het nagestreefde doel	9
1.2.4 Eerbiedigen wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens.	9
1.2.5 Passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene	9
1.2.6 Conclusie	10
1.3 Art. 10 AVG (“strafrechtelijke gegevens”)	10
1.3.1 Artikel 5 AVG	11
1.3.2 Artikel 6 AVG	11
1.3.3 Conclusie	11
2 Gegevensuitwisseling	11
2.1 Rechtmatigheid verstrekking aan NVIK	11
2.1.1 Conclusie	13
2.2 Beoordeling verstrekkingstoets	13
2.2.1 Beschrijving	13
2.2.2 Beoordeling	13
2.2.3 Advies	14
2.2.4 Conclusie	15
2.3 Gegevensleveringsovereenkomst	15
2.4 Algemeen kader gegevensverstrekking	16
2.4.1 Hetzelfde doel	16
2.4.2 Verenigbaar doel	16
2.4.3 Onverenigbaar doel	17
Bijlagen	18
• Bijlage 1: Toetsingskader grondrechteninbreuk gegevensverwerking	18
• Bijlage 2: Tabel persoonsgegevens overeenkomst	18

In dit rapport staan de resultaten van de externe toets op de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en de verstrekking van (bijzondere) persoonsgegevens aan het Nationaal Vreemdelingen Informatieknooppunt (NVIK). Het NVIK is gemachtigd om gegevens en inlichtingen op te vragen bij bestuursorganen. Dit doen zij onder andere bij het COA. Voor deze uitwisseling hebben partijen een gegevensleveringsovereenkomst gesloten die tot vragen hebben geleid over de rechtmatigheid van de gegevensverwerking- en verstrekking.

Verwerking van (bijzondere persoonsgegevens)

Het COA heeft op basis van een taak van algemeen belang (art. 6 lid e AVG) een rechtmatige grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. Voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens beroept het COA zich op een zwaarwegend algemeen belang (art. 9 lid g AVG) in combinatie met de uitzondering in artikel 23 UAVG, ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting. De Europese Richtlijn 2013/33/EU is een volkenrechtelijke verplichting en bevat voorwaarden waarvoor het voor het COA noodzakelijk is om bijzondere persoonsgegevens (etniciteit, seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, religie of politieke opvattingen) te verwerken. Dit blijft echter een wankel constructie voor het COA, waarbij het logischer zou zijn dat de verwerking van deze categorieën gegevens wordt geëxpliciteerd binnen de wet COA.

Gegevensverstrekking

Uit onze analyse maakt artikel 107 lid 7 van de Vw de verstrekking verplicht, mits gevraagd vanuit het NVIK. Door lid 8 van datzelfde artikel moet het echter voor het COA aannemelijk zijn dat de gegevensverstrekking niet leidt tot onevenredige schade van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene, ofwel een grondrechtelijke toets. Anders geldt een verbod op deze verstrekking.

Dit is een uitzonderlijke constructie bij een wettelijk verplichte verstrekking onder artikel 6.4 AVG. Normaal voert de verstrekker voorafgaand de verstrekking een marginale toets uit. Door de aanvullende wettelijke bepaling uit de Vw is het aan het NVIK om aan het COA te onderbouwen waarom de gegevens noodzakelijk zijn, en hoe zij de gegevens (op hoofdlijnen) gaan gebruiken. Het COA moet immers een (grondrechtelijke) toets doen. Deze toets was bij aanvang van onze analyse nog niet uitgevoerd, maar is op 7 september uitgevoerd door het COA.

Beoordeling op verstrekkingstoets

In de onderbouwing van het NVIK staat duidelijk omschreven op welke manier gegevens kunnen bijdragen aan de goede uitvoering van haar taken. Hiermee wordt het belang van de verstrekking helder. Het NVIK maakt echter niet duidelijk waarom een dagelijkse verstrekking van gegevenssets van alle asielzoekers vanuit het COA richting het NVIK noodzakelijk is.

Naar ons oordeel, op basis van de huidige informatie, heeft het structureel verstrekken van gegevenssets van alle asielzoekers die het COA huisvest een onevenredige impact op hun recht op persoonlijke levenssfeer en het gelijkheidsbeginsel. Dat betekent niet dat elke vorm van gegevensverstrekking onrechtmatig is. Op basis van de huidige onderbouwing lijkt het ons mogelijk om niet-herleidbare persoonsgegevens (dagelijks) te verstrekken in het kader van informatieproducten. Daarnaast is het mogelijk voor het NVIK om specifieke gegevens op te vragen in specifieke gevallen, of voor het COA en NVIK om een portaal of iets van gelijke strekking op te zetten, zodat het NVIK snel gerichte informatie kan vinden zonder hele datasets uit te draaien. Dit vraagt om bestuurlijke besluitvorming.

Gegevensleveringsovereenkomst

Voor een dergelijke verstrekking is het ook onlogisch om een overeenkomst af te sluiten, een overeenkomst veronderstelt immers dat een partij kan besluiten om de overeenkomst op te zeggen, hetgeen niet aan de orde is als er sprake is van een wettelijke verplichting. De huidige gegevensleveringsovereenkomst biedt onvoldoende inzicht in het doel van de verstrekking (waarom is de verstrekking nodig), de frequentie, hoe de gegevens worden gebruikt en de beheersmaatregelen die zijn getroffen. Wij adviseren partijen om een convenant op te stellen waarin afspraken over deze onderdelen worden gemaakt. Dit biedt tevens als onderbouwing voor artikel 107 lid 8 Vw.

Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de opvang van asielzoekers. De taken en verantwoordelijkheden van het COA staan beschreven in de wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers¹. Het COA voert deze werkzaamheden uit in opdracht van het Ministerie Justitie en Veiligheid (JeV).

Naar aanleiding van recente media-aandacht en externe discussies heeft het COA de gegevensuitwisseling met het Nationaal Vreemdelingen Informatie Knooppunt (NVIK) stopgezet. Die uitwisseling vormt een belangrijke schakel voor het toezicht en de handhaving van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw), maar door alle recente ophef is twijfel ontstaan over de rechtmatigheid van de verzameling en de verstrekking van deze gegevens.

Het COA heeft Privacy Management Partners (PMP) gevraagd om een externe toets te doen op de rechtmatigheid van verwerkingen van het COA in het kader van opvang van asielzoekers. Hiervoor zijn de volgende centrale vragen opgesteld:

- Heeft het COA een geldige grondslag en cumulatieve wettelijke uitzondering voor het verwerken (verzamelen) van bijzondere categorieën persoonsgegevens?
- Heeft het COA een geldige grondslag en cumulatieve wettelijke uitzondering voor het verstrekken van bijzondere categorieën persoonsgegevens aan ketenpartners?
- Heeft het COA een geldige grondslag en cumulatieve wettelijke uitzondering voor het verstrekken van bijzondere categorieën persoonsgegevens aan NVIK?
- Hoe dienen ketenpartners invulling te geven aan de uitgangspunten van artikel 5 AVG en, meer in het bijzonder, wie is/zijn met betrekking tot de gegevensverstrekking door het COA aan het NVIK verantwoordelijk om uitgangspunten als minimale gegevensverwerking, noodzakelijkheid, subsidiariteit en proportionaliteit te beoordelen en te borgen?

1 Grondslagen en uitzonderingen

1.1 Art. 6 AVG ("gewone persoonsgegevens")

Voor de uitvoering van haar taken verwerkt het COA persoonsgegevens. In haar privacystatement geeft het COA aan de volgende categorieën persoonsgegevens te verwerken in het kader van de asielprocedure:

- Wettelijk identificatienummer (zoals vreemdelingsnummer);
- Identificatiegegevens (zoals naam, geboortedatum en geslacht);
- Contactgegevens (zoals telefoonnummer en e-mailadres);
- Adresgegevens (zoals verblijfadres en adres van de opvanglocatie);
- Documentgegevens (zoals documenttype en documentnummer);
- Persoonlijke kenmerken (zoals beroep, familierelaties en persoonlijke interesse(s));
- Financiële gegevens (zoals bankrekeningnummer, inkomensgegevens en vermogen);
- Communicatiegegevens (zoals gespreksverslagen en notities);
- Juridische/procedurele gegevens (zoals gegevens met betrekking tot de asielprocedure).

¹ <https://www.coa.nl/nl/privacyverklaring-voor-bewoners-van-opvanglocaties>

Het is evident dat de grondslag voor de gegevensverwerking ligt in artikel 6 lid e AVG: “de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang [...] dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen”. De taak van het COA komt voort uit de wet COA². Het is niet noodzakelijk dat de publieke taak of de gegevensverwerking uitputtend is geregeld in een wet in formele zin, voldoende is dat de hoofdlijnen kenbaar zijn in de wet³.

Als de wet geen specificaties geeft over de (categorieën) persoonsgegevens die verwerkt mogen worden, is het aan het COA om zelf de noodzakelijkheid ervan te onderbouwen. Een aantal categorieën persoonsgegevens staan wel uitdrukkelijk vermeld in de implementatiewet van de Europese Richtlijn 2013/33/EU (Opvangrichtlijn) die de minimumnormen van asielzoekers regelt. De implementatiewet benoemt in artikel 10 de persoonsgegevens die “in elk geval” verwerkt moeten worden: *naam, geboortedatum, nationaliteit, land van herkomst, gezinssamenstelling, vermogenspositie en de datum waarop door of ten behoeve van de asielzoeker een asielaanvraag is ingediend*. Voor deze persoonsgegevens hoeft het COA dus geen verdere noodzakelijkheid te onderbouwen. De lijst is niet limitatief, er bestaat dus ruimte om meer gegevens te verwerken als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de taak. Als wij vervolgens kijken naar het bovenstaande overzicht, dan lijken alle verwerkingen te passen in het rijtje van de implementatiewet.

1.2 Art. 9 AVG (“bijzondere persoonsgegevens”)

Voor de uitoefening van haar taken verwerkt het COA gegevens betreffende etniciteit, seksueel gedrag, religie of politieke voorkeur en gezondheid. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is in beginsel verboden, behalve als er een uitzondering uit artikel 9 lid 2 AVG, de Uitvoeringswet AVG (UAVG) of een andere wet van toepassing is. Voor de primaire processen rond opvang van asielzoekers is alleen artikel 9.2.g AVG een mogelijke uitzonderingsgrond:

de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang[1], op grond van Unierecht of lidstatelijk recht[2], waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd[3], de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd[4] en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene[5];

Alleen als de verwerking aan de vijf bovenstaande voorwaarden voldoet, kan het COA zich op deze uitzondering beroepen.

1.2.1 Zwaarwegend algemeen belang

Het COA heeft tot taak de materiële en immateriële opvang van asielzoekers. Hieronder valt dat asielzoekers in een fysieke opvang terecht moeten kunnen, maar ook dat zij aanspraak maken op verschillende verstrekkingen. Het belang daarvan wordt al decennia op internationaal niveau erkend, zie bijvoorbeeld het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, Genève (1951), maar ook de Opvangrichtlijn van de Europese Unie.

Op mondiaal niveau is een duidelijk belang bij heldere afspraken tussen landen (o.a. Richtlijn 2001/55/EU) en de eerbiediging en bescherming van mensenrechten. Ook op nationaal niveau kent opvang van asielzoekers een zwaarwegend algemeen belang; onwaardige opvang of onterechte weigering van opvang kan tot verontwaardiging, onvrede en zelfs onrust leiden onder de nationale bevolking. Daarnaast kan onveilige en ondermaatse opvang een risico opleveren voor de openbare orde en veiligheid, bijvoorbeeld als het leidt tot (gewelddadige) protesten door asielzoekers of

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0006685/2020-01-01>

³ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2020:2917, 4.9>

wanneer te weinig zinvolle besteding leidt tot verveling en verstoring gedrag. De opvang van asielzoekers door EU-lidstaten dient dus een zwaarwegend algemeen belang.

1.2.2 Unierecht of lidstatelijk recht

De opvangplicht voor EU-lidstaten is gecodificeerd in de Opvangrichtlijn. Nederland heeft de taak voor deze opvang in de Wet COA bij het COA belegd en inhoudelijk verder uitgewerkt in de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (Rva).

In geen van deze wetten en regelingen komt specifiek naar voren dat het COA bijzondere persoonsgegevens mag c.q. moet verwerken bij die taak. De enige directe verwijzing naar het verwerken van persoonsgegevens is een niet-limitatieve lijst van personalia in artikel 10.1.c Rva. Dat is een interessant contrast met de Vreemdelingenwet 2000 (Vw), die in artikel 107a uitdrukkelijk toestaat om bijzondere en strafrechtelijke persoonsgegevens te verwerken voor zover noodzakelijk bij de uitvoering van die wet.

De Rva schrijft wel twee specifieke taken toe aan het COA, waaruit lijkt te volgen dat het COA (bepaalde categorieën) gezondheidsgegevens dient te verwerken:

Artikel 9 Rva

2 Zo spoedig mogelijk nadat een asielzoeker voor de eerste keer in een opvangvoorziening is opgevangen, vindt een eerste onderzoek naar zijn gezondheidstoestand plaats.

Artikel 18c Rva Het COA zorgt er tijdens het verblijf in de opvangvoorziening voor dat:

[...]

b. minderjarigen die het slachtoffer zijn geweest van enige vorm van mishandeling, verwaarlozing, uitbuiting, foltering of wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of die hebben geleden onder gewapende conflicten, toegang hebben tot de rehabilitatiediensten en waar nodig gekwalificeerde begeleiding wordt verstrekt;

c. personen die foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van geweld hebben ondergaan, voor hun daardoor veroorzaakte letsels de vereiste behandeling ontvangen, met name door hen toegang te geven tot passende medische en psychische behandeling en verzorging.

Het verwerken van de (bijzondere) persoonsgegevens die hiervoor noodzakelijk zijn vloeit logischerwijs voort uit deze bepalingen. Daarnaast betoogt het COA dat het verwerken van de overige categorieën bijzondere gegevens kan bijdragen aan de veiligheid en gemoedstoestand van asielzoekers. Toch achten wij de Opvangrichtlijn, de Wet COA en de Rva niet specifiek genoeg om te concluderen dat de verwerking van gegevens betreffende etniciteit, seksueel gedrag of seksuele gerichtheid, religie of politieke opvattingen daaruit voortvloeit.

Dat betekent dat het COA zich voor de overige verwerkingen van bijzondere persoonsgegevens alleen kan baseren op een algemene uitzondering uit de UAVG, in dit geval artikel 23 onder a UAVG.

Gelet op artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de verordening, is het verbod om bijzondere categorieën van persoonsgegevens te verwerken niet van toepassing, indien:

a. de verwerking noodzakelijk is ter voldoening aan een volkenrechtelijke verplichting;

Aangezien de opvang van asielzoekers een volkenrechtelijke verplichting is die volgt uit de Opvangrichtlijn, is het verwerken van bijzondere persoonsgegevens op basis van bovenstaande bepaling toegestaan voor zover die verwerking noodzakelijk is om aan de verplichting te voldoen. Het is aan het COA om daarbij aan te tonen dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk is voor de uitvoering van hun taak.

1.2.3 *Evenredigheid met het nagestreefde doel*

De algemene uitzondering van artikel 23 onder a UAVG implementeert artikel 9.2.g AVG, maar geeft geen verdere invulling aan de vereisten die volgen in de AVG-bepaling. Zo lang er geen specifiek recht is dat deze verwerkingen aan het COA regelt en daarbij rekening houdt met de evenredigheid ervan, is het aan het COA om aan te tonen dat zij aan de vereisten voldoet.

Het COA moet dus kunnen aantonen dat het verwerken van de bijzondere persoonsgegevens evenredig is aan het doel dat zij nastreeft. Evenredigheid houdt kort gezegd in dat de impact die de verwerking op betrokkenen heeft, in verhouding moet staan tot het doel. Het doel en het belang erachter zijn evident: het COA moet de fysieke en mentale gezondheid en veiligheid van asielzoekers kunnen waarborgen. Het COA zegt hierover het volgende:

"Meer dan eens kan dit een belangrijke reden vormen waarom een asielzoeker het land van herkomst ontvlucht. Het registreren van deze bijzondere categorieën persoonsgegevens van bewoners is noodzakelijk om de veiligheid en leefbaarheid in en rond de opvanglocaties te handhaven. In concreto kan hiermee bijvoorbeeld worden voorkomen dat aan rivaliserende groepen asielzoekers onderdak wordt geboden in hetzelfde verblijf. Dit vergroot vanzelfsprekend ieders veiligheid. Gevechten tussen bewoners op of rondom locaties van het COA, zoals op 27 juli jl. in Budel hebben plaatsgevonden, moeten worden tegengegaan. Het kunnen beschermen van de bewoners, medewerkers en derden is evident in ieders belang. In het kader van zijn taken, zoals de opvangtaak en plaatsing van asielzoekers, kan verwerking van deze bijzondere categorieën persoonsgegevens door het COA noodzakelijk zijn."

Het is echter niet goed mogelijk om te toetsen of die verwerkingen evenredig zijn aan het doel, als de verwerking niet goed in beeld is. Op dit moment is voor ons niet duidelijk op welke schaal deze gegevens worden *geregistreerd*, en op welke wijze en schaal ze verder worden verwerkt. Door meer inzicht te bieden in de frequentie waarmee het COA deze gegevens opvraagt en verder verwerkt, en door te onderbouwen waarom dat nodig is, kan het COA de evenredigheid ervan in kaart brengen.

Omdat artikel 9 en 18c Rva niet voorschrijven welke gegevens op welke wijze verwerkt dienen te worden is het ook bij die verwerkingen aan het COA om aan te tonen hoe haar verwerkingen zich verhouden tot de taak die haar is opgedragen in die bepalingen.

1.2.4 *Eerbiedigen wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens.*

Wij zien geen aanleiding om te concluderen dat de Wet COA dan wel de uitvoeringspraktijk van het COA de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens of van enig ander grondrecht van de betrokkene dat als gevolg van de gegevensverwerking in het geding zou zijn niet eerbiedigt.

1.2.5 *Passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene*

Artikel 23 onder a UAVG geeft met haar algemene karakter geen passende of specifieke maatregelen die COA moet toepassen bij de verwerkingen. Hetzelfde geldt voor artikel 9 en 18c Rva. Het is daarom aan het COA om deze maatregelen te kiezen en te implementeren, en om aan te tonen dat die passend zijn. Om aan te kunnen tonen welke maatregelen passend zijn, moeten de risico's van de verwerking goed in kaart zijn gebracht.

De inhoud van de persoonsgegevens kunnen namelijk zelf ook aanleiding zijn voor incidenten. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens vraagt in de basis al om extra zorgvuldigheid en beveiliging, maar in het kader van de taken van het COA en de kwetsbaarheid van haar doelgroep geldt dit nog meer. Het gaat dus niet alleen maar om de vraag *of* het COA deze persoonsgegevens mag verwerken, maar ook om de vraag *hoe* het COA deze gegevens verwerkt.

Het COA kan het beste gebruik maken van een DPIA om inzichtelijk te maken welke risico's er met de verwerking gepaard gaan, en welke maatregel passen om die risico's naar een acceptabel niveau terug te brengen.

1.2.6 Conclusie

De opvang van asielzoekers, en daarmee gepaard de zorg voor hun fysieke en mentale gezondheid, is van evident zwaarwegend belang. De Rva legt een aantal specifieke taken neer bij het COA wat betreft de geestelijke verzorging van specifieke typen asielzoekers. Voor de overige verwerkingen geeft noch het Unierecht, noch het lidstatelijk recht een specifieke uitzondering aan het COA om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Het COA valt daarom terug op de algemene uitzondering in artikel 23 onder a UAVG.

Dit is een wankel constructie, met name omdat deze bepaling niet voorziet in drie van de vijf vereisten van artikel 9.2.g AVG. COA betoogt dat het geen reële optie is om de bijzondere gegevens niet te verwerken, omdat zij dan de veiligheid van haar doelgroep niet kan garanderen. Hierbij is Overweging 4 van de AVG relevant:

Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving en moet conform het evenredigheidsbeginsel tegen andere grondrechten worden afgewogen.

Het lijkt erop dat stoppen met het verwerken van bijzondere persoonsgegevens serieuze gevolgen kan hebben voor de veiligheid en het welzijn van asielzoekers, en dat dat dus tegen de geest van de AVG in zou gaan. Toch biedt de uitzondering ex art. 23 onder a UAVG een matige uitkomst. Daaruit volgt een verzwaarde verantwoordelijkheid voor het COA om aan te tonen dat de verwerking aan alle eisen van artikel 9.2.g voldoet. Daarbij zal telkens de noodzakelijkheid onderbouwd moeten worden. Wij adviseren het COA daarom om aandacht te vragen bij de wetgever voor de hiaten in het wettelijk kader, en dringend te verzoeken om een constructie in de wet COA (of binnen een andere bindende wet) op te nemen die vergelijkbaar is met artikel 107a Vreemdelingenwet.

Zo lang het wettelijke kader niet toegespitst is op het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, adviseren wij het COA gedetailleerd en solide te onderbouwen waarom de verwerking van bijzondere persoonsgegevens noodzakelijk en evenredig is, en welke passende en specifieke maatregelen zij treft om risico's voor betrokkenen te mitigeren. De DPIA is hiervoor een geschikt middel.

1.3 Art. 10 AVG ("strafrechtelijke gegevens")

Voor de uitoefening van haar taken verwerkt het COA ook persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Voor de verwerking van strafrechtelijke gegevens geldt het beoordelingskader van artikel 10 AVG. Belangrijk aandachtspunt hier is dat de beperking om strafrechtelijke gegevens te verwerken alleen over (vermeende) daders gaat. Art. 10 AVG ziet niet op de gegevens over slachtoffers van strafbare feiten.

Het COA geeft aan deze verwerkingen te baseren op artikel 32 onder e UAVG.

Persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogen worden verwerkt, indien:
e. de verwerking noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend algemeen belang als bedoeld in artikel 23, onderdelen a en b;

Daarmee moet de verwerking in essentie noodzakelijk zijn om te voldoen aan een volkenrechtelijke verplichting (artikel 23.b UAVG is sowieso niet van toepassing). Het COA onderbouwt verder niet welke volkenrechtelijke verplichting dat dan is.

Onzes inziens is deze onderbouwing onnodig en omslachtig. Artikel 10 AVG geeft al aan dat strafrechtelijke persoonsgegevens mogen “worden verwerkt onder toezicht van de overheid”. Het COA is als zelfstandig bestuursorgaan een overheidsinstantie, en valt onder toezicht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Dat betekent dat artikel 10 AVG niet in de weg staat aan het verwerken van strafrechtelijke persoonsgegevens door het COA.

Uiteraard moeten de verwerkingen wel aan alle andere vereisten van de AVG voldoen. Het COA moet dus kunnen aantonen dat het verwerken van die gegevens noodzakelijk is voor de taak die het COA in het algemeen belang uitvoert, en de beginselen van artikel 5 AVG in acht nemen.

1.3.1 *Artikel 5 AVG*

Wij kunnen ons voorstellen dat het voor het COA van belang is dat gegevens worden verwerkt over mogelijke strafbare feiten, zoals geweldsdelicten, diefstal, afpersing of andere zaken. In het privacystatement geeft het COA aan dat het persoonsgegevens verwerkt in het kader van woonbeheer, bijvoorbeeld door kamerbezoek en -controle, registratie van signalen van mensenhandel & mensensmokkel en registratie van incidenten. Het COA verwerkt ook persoonsgegevens om de veiligheid en leefbaarheid op een locatie te verzekeren – van bewoners en/of COA-medewerkers, bijvoorbeeld door registratie van agressie, geweld en overige incidenten.

Het is aan het COA om te onderbouwen hoe wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 5 AVG: rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie, doelbinding, minimale gegevensverwerking, juistheid, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid. Daar kunnen wij met de huidige informatie geen verdere uitspraken over doen. Wij adviseren antwoord op deze vragen uit de DPIA te halen, of in het geval dat die nog niet is gedaan, een DPIA uit te voeren.

1.3.2 *Artikel 6 AVG*

Verwerking van strafrechtelijke gegevens valt nog steeds onder de grondslag van artikel 6.1.e: taak van algemeen belang. De grondslag van het COA staat beschreven in paragraaf 1.1 van dit adviesrapport.

1.3.3 *Conclusie*

Het COA hoeft zich niet te beroepen op de uitzonderingsgrond van artikel 23 UAVG om strafrechtelijke persoonsgegevens te verwerken. Artikel 10 AVG geeft ruimte aan overheidsinstanties of organisaties die onder toezicht staan van de overheid om strafrechtelijke gegevens te verwerken. Hierbij is het wel noodzakelijk om te voldoen aan de andere voorwaarden van de AVG, waaronder artikel 5 en 6.

2 Gegevensuitwisseling

2.1 **Rechtmatigheid verstrekking aan NVIK**

Een derdenverstrekking geldt binnen de AVG als een verdere verwerking. Als de verstrekking berust op toestemming of een wettelijke verplichting staat de AVG daar niet aan in de weg. Als dat niet zo is, en de verdere verwerkingen een ander doel hebben dan waarvoor de gegevens zijn verzameld, is de *verenigbaarheidstoets* van artikel 6.4 AVG nodig. Verdere verwerkingen voor doelen die onverenigbaar

zijn met de oorspronkelijke doelen zijn vanuit artikel 5.1.b AVG niet toegestaan, tenzij op basis van een wettelijke verplichting of met toestemming van de betrokkene⁴.

In de Vw, onder artikel 107 lid 7 staat het volgende: “*bestuursorganen zijn bevoegd uit eigen beweging en desgevraagd verplicht Onze Minister de gegevens en inlichtingen te verstrekken die Onze Minister behoeft voor de uitvoering van deze wet en voor de uitvoering van de Rijkswet op het Nederlandschap*”. Dit betekent dat het COA uit eigen beweging mag of desgevraagd zelfs verplicht gegevens moet verstrekken aan het ministerie JenV voor de uitvoering van de Vw en de Rijkswet op Nederlandschap.

Het NVIK is onderdeel van de politie, waarbij uit het besluit *Machtigingsbesluit politieambtenaren NVIK (Stct. 2013, 36797)* blijkt dat zij gemachtigd zijn om gegevens en inlichtingen op te vragen bij bestuursorganen:

Aan de ambtenaren van politie, bedoeld in artikel 47, eerste lid, onder a, van de Vreemdelingenwet 2000, werkzaam bij het Nationaal Vreemdelingen Informatie Knooppunt, wordt machtiging verleend met betrekking tot het uitoefenen van de bevoegdheid bedoeld in artikel 107, vijfde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 om aan andere bestuursorganen de gegevens en inlichtingen te vragen die de Minister van Veiligheid en Justitie behoeft voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000.

Zoals ook al naar voren kwam uit de analyse van het COA wordt in de bovenstaande tekst verwezen naar lid 5 van artikel 107 Vw, terwijl dit lid 7 zou moeten zijn. Strikt genomen maakt dit de machtiging van het NVIK om dergelijke gegevens op te vragen niet rechtsgeldig. Aangezien het lid verder wel is uitgeschreven, wordt wel duidelijk dat het de intentie was om het NVIK voor lid 7 te machtigen. Dit betekent dat bij een verzoek uit het NVIK er een wettelijke verplichting rust op het COA om gegevens te verstrekken. Dit staat ook zo beschreven in de analyse van het COA.

Nu geeft lid 8 van artikel 107 Vw nog een belangrijke voorwaarde mee voorafgaand de derdenverstrekking: “*de in het vierde tot en met zevende lid bedoelde gegevensverstrekking vindt niet plaats, indien de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor onevenredig wordt geschaad*”. Door deze bepaling ligt de verantwoordelijkheid bij de verstrekkeende partij (in dit geval het COA) om te concluderen dat de gegevensverstrekking niet leidt tot een onevenredige schade van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene.

De vraag of een verstrekking het recht op persoonlijke levenssfeer niet onevenredig schaadt is in essentie een vraag over de mate waarin het recht op bescherming ervan mag worden ingeperkt. Het gaat dus niet alleen over de mate waarin een specifieke betrokkene schade zal ondervinden van de verstrekking (dat is ook bijna nooit met zekerheid te voorspellen), maar ook over de mate waarin diens grondrechten *an sich* worden aangetast. Hoewel artikel 107 lid 8 Vw er niet uitdrukkelijk aan refereert, mag een verstrekking uiteraard ook geen onevenredige inbreuk maken op andere grondrechten. Het discriminatieverbod geldt onverkort op elke overheidsactie, ook als er niet uitdrukkelijk aan wordt gerefereerd. Daarom moet de verstrekking ook in het licht van het Handvest van de Grondrechten van de EU (m.n. artikel 52 Handvest EU) en het EVRM worden bekeken⁵.

Artikel 107 lid 8 Vw zorgt voor een uitzonderlijke situatie. Waar normaliter de verstrekkeende partij een marginale toets uitvoert op een wettelijk verplichte verstrekking (zie bijlage 2.4 van dit adviesrapport), maakt deze bepaling de verstrekkeende partij ervoor verantwoordelijk dat de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene niet onevenredig wordt geschaad door de

⁴ Toestemming vragen is gelet op overweging 43 AVG niet mogelijk.

⁵ In bijlage 1 staat een stappenplan om een grondrechtelijke toets uit te voeren.

gegevensverstrekking. Dit vraagt om een uitgebreide toets op het gegevensgebruik van de ontvangende partij door de verstrekende partij.

2.1.1 Conclusie

Hoewel de verstrekking van het COA aan het NVIK als verdere verwerking in de zin van de AVG is aan te duiden, wordt de vraag of die verstrekking rechtmatig is vooral bepaald door artikel 107 lid 7 en 8 Vw bepaald. Indien de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen onevenredig wordt geschaad met zo'n verstrekking, is die verboden. Indien dat niet zo is, is verstrekking verplicht. Vanwege de formulering van artikel 107 lid 8 Vw is het aan het COA om te bepalen in welke mate verstrekkingen inderdaad impact hebben op de persoonlijke levenssfeer en andere grondrechten van betrokkenen.

2.2 Beoordeling verstrekkingstoets

2.2.1 Beschrijving

Op basis van de uitkomsten van dit rapport heeft het COA op grond van artikel 107 lid 8 Vw aanvullende informatie opgevraagd bij het NVIK om te toetsen of de gegevensverstrekking niet leidt tot onevenredige schade voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene. Op 4 september 2020 heeft het NVIK een brief⁶ opgesteld waarin het NVIK de noodzakelijkheid van de gegevens voor de uitvoering van haar taken verder onderbouwt en op 8 september hebben het COA en NVIK telefonisch overleg gehad, waarvan de samenvatting per mail aan PMP is gezonden.

Op basis van de brief van het NVIK heeft COA een toets gedaan op de voorwaarde van artikel 107 lid 8 Vw. Het COA concludeert dat er geen sprake lijkt te zijn van mogelijke onevenredige schade op de persoonlijke levenssfeer. Het COA voegt daaraan toe dat als wordt overgegaan tot een convenant inzake deze gegevensverstrekking, zal deze, onder meer in de considerans, uitgangspunten en waarborgen bevatten inzake de evenredigheid van de verstrekking en ter voorkoming van eventuele onrechtmatigheden gedurende onze samenwerking.

PMP is gevraagd om een toets te doen op de beoordeling van het COA en de onderbouwing van het NVIK. Het NVIK maakt grofweg onderscheid tussen verschillende doelen om gegevens van asielzoekers te verwerken:

1. Toezicht en handhaving uit de Vreemdelingenwet en andere wetten in individuele (probleem)gevallen;
2. Samenwerking met / beantwoorden van gerichte vragen van AVIM en IND;
3. Informatieproducten, zoals overzichten over spreiding asielzoekers en bijbehorende informatie zoals overlast.

2.2.2 Beoordeling

Het NVIK maakt - middels uitgewerkte scenario's - overtuigende argumenten waarom het COA over relevante herleidbare gegevens beschikt die voor NVIK van belang zijn voor individuele (probleem)gevallen. Het gaat hierbij om het voorkomen of mitigeren van geweldsincidenten en bedreigingen, het identificeren van weggelopen asielzoekers en het ondersteunen van onderzoeken die plaatsvinden bij het IND in het kader van een verblijfsvergunning of fraude.

Daarnaast heeft het NVIK gegevens vanuit het COA nodig om informatieproducten te maken. Deze informatieproducten moeten voorzien in een landelijk beeld van de vreemdelingenproblematiek en moeten resulteren in een gerichte aanpak van (inter)nationale en interregionale vreemdelingenzaken. Hierdoor kan een gerichte aanpak van illegaal verblijf worden bewerkstelligd door een efficiënte inzet

⁶ Beantwoording mail van 25-08-2020, "aanvullende onderbouwing nut en noodzaak gegevensverwerking door NVIK/politie."

van de capaciteit van onder andere de politie, maar ook andere partijen binnen de vreemdelingenketen.

Het belang van de gegevens bij het COA voor het NVIK zijn helder. Als het NVIK herleidbare gegevens verwerkt en deelt met ketenpartners om bij te dragen aan de uitvoer en handhaving van de relevante wetten (doelen 1 en 2) ziet PMP geen onevenredige schade in het recht op persoonlijke levenssfeer van betrokkenen en is verstrekking bij vraag daarnaar dus verplicht. Ook het opvragen van geaggregeerde gegevens voor informatieproducten is duidelijk van meerwaarde en lijkt met de huidige kennis van processen geen onevenredige inbreuk op te leveren op de rechten van betrokkenen.

Het NVIK vraagt echter om een periodiek (dagelijks) overzicht van een grote set herleidbare normale en bijzondere persoonsgegevens van alle asielzoekers die het COA huisvest⁷. Zoals het NVIK zelf ook laat zien in de informatie, is die informatie van grote meerwaarde in de gevallen dat van specifieke asielzoekers de informatie wordt gebruikt, bijvoorbeeld bij vragen van IND of bij het opsporen van MOB-ers.

Hoewel een deel van herleidbare persoonsgegevens in dagelijkse datadumps van waarde zal blijken en dus achteraf gerechtvaardigd kan worden, zal een (groot) deel ook achteraf nooit gerechtvaardigd kunnen worden. Een periodiek overzicht van alle gegevens zal altijd leiden tot verstrekking van gegevens van asielzoekers die zich niet hebben misdragen en dat ook niet gaan doen. Daarnaast is de algemene verstrekking op voorhand in ieder geval niet per geval te rechtvaardigen. Op dat moment is nog niet duidelijk van wie de gegevens noodzakelijk zullen blijken en van wie niet. Dat tast de essentie van het recht op persoonlijke levenssfeer van asielzoekers aan⁸: alleen het feit dat zij gehuisvest zijn bij het COA maakt dat het NVIK constant op de hoogte is van hun verblijfplaats en allerlei bijzondere gegevens als hun religie, etniciteit, en dergelijke. Ook al geeft niets in hun gedrag daar aanleiding toe. Daarmee is een dergelijke verstrekking ook een inbreuk op het recht op gelijke behandeling. Ter vergelijking: de Nationale Politie krijgt ook niet constant overzichten met gegevens over alle mensen die gehuisvest zijn in Nederland, al helemaal niet in combinatie met geloofsovertuiging en allerlei andere informatie, ook al zou dat hun taak op bepaalde momenten sterk helpen.

2.2.3 *Advies*

Op basis van de huidige informatie adviseert PMP:

- Aan elke vraag om specifieke persoonsgegevens van het NVIK te voldoen, tenzij bijzondere omstandigheden reden geven om aan te nemen dat de verstrekking een onevenredige impact zullen hebben op de grondrechten van de specifieke betrokkene;
- In een convenant of protocol met NVIK af te spreken in welke mate COA geaggregeerde gegevens aan NVIK kan leveren en met welke frequentie. Gegevens worden alleen geleverd als ze gebruikt zullen worden voor informatieproducten;
- In een convenant of protocol met NVIK af te spreken welke meldingen (bijvoorbeeld MOB) COA proactief maakt, en welke gegevens daarbij worden aangeleverd.
- Geen herleidbare gegevens in datasetvorm aan te leveren zo lang niet op voorhand voor alle gegevens gerechtvaardigd kan worden waarvoor ze gebruikt worden.
 - De kans is zeer klein dat dit kan worden aangetoond. PMP ziet in en erkent dat dit in de praktijk tot knelpunten kan leiden bij het NVIK. Kans op verminderde informatiekwaliteit maakt echter een onrechtmatige verstrekking niet rechtmatig. Er zijn wel andere mogelijkheden denkbaar die het NVIK minder afhankelijk maakt van antwoorden van het COA op vragen. Zo kunnen het COA en NVIK een portaal

⁷ In bijlage 2 staat een overzicht van de gegevens die dagelijks worden aangeleverd

⁸ Zie bijlage 1 stap 3 van ons Toetsingskader grondrechteninbreuk gegevensverwerking

opzetten, via welke NVIK gericht gegevens kan opvragen in specifieke gevallen op basis van zoektermen. Juridisch gezien verstrekt het COA dan nog steeds gegevens op vraag, maar krijgt het NVIK geen inzage in gegevens van asielzoekers naar wie zij geen aanleiding hebben om te zoeken. Het draagvlak en de praktische mogelijkheden hiervan moeten op bestuurlijk niveau bij zowel het COA als NVIK worden besproken en besloten voordat een dergelijk traject wordt gestart.

2.2.4 Conclusie

In de onderbouwing van het NVIK staat duidelijk omschreven op welke manier gegevens kunnen bijdragen aan de goede uitvoering van haar taken. Hiermee wordt het belang van de verstrekking helder. De brief maakt echter niet duidelijk waarom een dagelijkse verstrekking van gegevenssets van alle asielzoekers vanuit het COA richting het NVIK noodzakelijk is. In de beoordeling van het COA wordt deze vraag ook niet gesteld.

Naar ons oordeel, op basis van de huidige informatie, heeft het structureel verstrekken van gegevenssets van alle asielzoekers die het COA huisvest een onevenredige impact op hun recht op persoonlijke levenssfeer en het gelijkheidsbeginsel.

Dat betekent niet dat elke vorm van gegevensverstrekking onmogelijk is. Op basis van de huidige onderbouwing lijkt het ons mogelijk om niet-herleidbare persoonsgegevens te verstrekken in het kader van informatieproducten. Daarnaast is het mogelijk voor het NVIK om specifieke gegevens op te vragen in specifieke gevallen, of voor het COA en NVIK om een portaal of iets van gelijke strekking op te zetten, zodat het NVIK snel gerichte informatie kan vinden zonder hele datasets uit te draaien.

2.3 Gegevensleveringsovereenkomst

Voor de derdenverstrekking van het COA richting het NVIK hebben partijen recentelijk een "gegevensleveringsovereenkomst" opgesteld en ondertekend. Strikt genomen hoeft voor een dergelijke derdenverstrekking geen overeenkomst opgesteld te worden, gelet op de wettelijke verplichting die in artikel 107 lid 7 Vw staat. Een overeenkomst veronderstelt immers dat een partij kan besluiten om de overeenkomst op te zeggen, hetgeen niet aan de orde is als er sprake is van een wettelijke verplichting.

Logischer zou zijn om de overeenkomst om te bouwen naar een (samenwerkings-)protocol of een convenant. Voor deze casus gaan wij uit van een protocol. Het protocol is bedoeld om duiding te geven aan de voorwaarden die in artikel 107 Vw staan, waaronder dus ook lid 8. Het begin van een dergelijk protocol bestaat uit een *considerans*, waarin in detail wordt uitgelegd wat het doel is van het protocol en de gegevensverstrekking.

De inhoudelijke invulling van het protocol moet voornamelijk worden gebaseerd op informatie uit het NVIK, in het verlengde van paragraaf 2.2. Waarom heeft het NVIK deze (categorieën) gegevens nodig? Hoe gaat het NVIK deze gegevens gebruiken? Gegevens over wie? Wat is de frequentie, en waarom? geëxpliciteerd? Zoals aangegeven in paragraaf 2.1 heeft het NVIK op een bestand gestuurd naar het COA waarin zij de noodzakelijkheid per gegeven hebben onderbouwd. Dit biedt echter onvoldoende inzicht in de manier waarop de gegevens worden gebruikt, waarvoor zij noodzakelijk zijn en welke maatregelen zij treffen om onevenredige schade van de persoonlijke levenssfeer te waarborgen. Het idee van het toevoegen van een dergelijke tabel aan het protocol is goed, maar de huidige variant vraagt om een serieuze verdiepingsslag.

In de analyse van het COA staat dat het beschermen van de veiligheid van bewoners, medewerkers en burgers wordt bemoeilijkt als er geen bijzondere persoonsgegevens worden verstrekt aan het NVIK.

Een goede beschrijving in de considerans van de manier waarop de gegevensuitwisseling bijdraagt aan de veiligheid van bewoners, medewerkers en burgers ondersteunt het COA met aantonen waarom de verstrekking geen onevenredig negatieve impact heeft op betrokkenen. Ook in het geval van bijzondere persoonsgegevens. Om aan te tonen op welke manier de gegevensverstrekking daaraan bijdraagt, ligt het voor de hand dat het NVIK een DPIA uitvoert op haar processen waarvoor zij deze gegevens gebruikt en de uitkomsten hiervan deelt met het COA.

Naast een beschrijving van de noodzakelijkheid, verwerkingsdoelen, categorieën gegevens en het gebruik kunnen de praktische zaken in het protocol worden geregeld, zoals:

- Hoeveelheid gegevens
- Wijze van aanlevering
- Frequentie van aanlevering
- Waarborgen en maatregelen

Als de verstrekking, de voorwaarden daarvoor, de gegevensverwerkingen door het NVIK en de noodzaak en evenredigheid ervan in het protocol zijn vastgelegd, kan het COA voldoen aan de voorwaarden van artikel 107 lid 8 Vw.

2.4 Algemeen kader gegevensverstrekking

In dit onderdeel geven wij het COA een algemeen kader mee om de rechtmatigheid van gegevensverstrekkingen aan ketenpartners te toetsen. Zoals beschreven in onderdeel 2.1 gaat het bij derdenverstrekking om verdere verwerking. In de basis is dat geen probleem, vooral niet als dat de verstrekking het doel/één van de doelen was waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld. Elke variant heeft zijn eigen verplichtingen waaraan moet worden voldaan. Een derdenverstrekking kent drie rechtmatige varianten:

- *verstrekking vindt plaats voor hetzelfde doel als waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld*
- *verstrekking vindt plaats voor een doel dat verenigbaar is met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld*
- *verstrekking vindt plaats voor een onverenigbaar doel op basis van een wettelijke verplichting of toestemming.*

2.4.1 Hetzelfde doel

Als de verstrekking plaatsvindt voor hetzelfde doel als waarvoor de gegevens zijn verzameld, hoeft de verstrekking geen toets te doen op de rechtmatigheid van de verwerking door de ontvangende partij. Aangezien gegevens alleen mogen worden verzameld voor rechtmatige doelen, moet de verdere verwerking voor dat doel automatisch ook rechtmatig zijn. De enige verplichting die geldt voor de verstrekker is om te controleren of het doel van de ontvanger overeenkomt met het doel waarvoor de gegevens zijn verzameld. Denk hierbij aan verstrekkingen die nodig zijn voor de bedrijfsvoering van het COA.

2.4.2 Verenigbaar doel

Als de gegevensverstrekking niet overeenkomt met het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld, dan geldt de verenigbaarheidstoets van artikel 6.4 AVG. In dergelijke gevallen ontstaat er een "dubbele deur" waaraan de gegevensverstrekking moet voldoen: één voor de verstrekking partij en één voor de ontvangende partij. Zowel de verstrekking (deur 1), als het verzamelen en de verdere verwerking door de ontvanger (deur 2) moet rechtmatig, noodzakelijk en proportioneel zijn. De verenigbaarheidstoets bestaat uit de volgende onderdelen:

- a) *ieder verband tussen de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld, en de doeleinden van de voorgenomen verdere verwerking;*

- b) het kader waarin de persoonsgegevens zijn verzameld, met name wat de verhouding tussen de betrokkenen en de verwerkingsverantwoordelijke betreft;
- c) de aard van de persoonsgegevens, met name of bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden verwerkt, overeenkomstig artikel 9, en of persoonsgegevens over strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten worden verwerkt, overeenkomstig artikel 10;
- d) de mogelijke gevolgen van de voorgenomen verdere verwerking voor de betrokkenen;
- e) het bestaan van passende waarborgen, waaronder eventueel versleuteling of pseudonimisering.

De verstreckende partij moet de toets doorlopen en op marginale wijze toetsen of het aannemelijk is dat de ontvangende partij een rechtmatig doel heeft waarvoor de gegevens noodzakelijk zijn en of de gegevensverstrekking in omvang en tijd proportioneel is. Dat hoeft niet meer te zijn dan de vraag: "is het logisch dat de ontvangende partij dit wilt ontvangen"? Onderdeel B en C maken de toets voor het COA in beginsel al ingewikkeld, waardoor de doelen voor vrijwillige verstrekkingen aan derden vaak onverenigbaar zijn met de oorspronkelijke doelen.⁹

2.4.3 Onverenigbaar doel

Gegevens mogen in principe niet verder worden verwerkt voor doelen die niet verenigbaar zijn met het doel waarvoor ze zijn verzameld. Artikel 6 lid 4 AVG geeft daarop twee uitzonderingen:

- 4. Wanneer de verwerking voor een ander doel dan dat waarvoor de persoonsgegevens zijn verzameld niet berust op toestemming van de betrokkene of op een Unierechtelijke bepaling of een lidstaatrechtelijke bepaling die in een democratische samenleving een noodzakelijke en evenredige maatregel vormt ter waarborging van de in artikel 23, lid 1, bedoelde doelstellingen houdt de verwerkingsverantwoordelijke [...]

Wanneer er een wettelijke verplichting is om gegevens te verstrekken, of wanneer de betrokkene toestemming¹⁰ geeft, mogen gegevens verder worden verwerkt voor een doel dat onverenigbaar is met de doelen waarvoor ze zijn verzameld.

In het geval van derdenverstrekkingen hoeft in die gevallen in principe ook niet te worden getoetst of de ontvanger de gegevens wel rechtmatig kan verwerken. Het kan echter zijn dat de wettelijke verplichting verdere voorwaarden stelt rond de verstrekking. Dat is bijvoorbeeld het geval bij artikel 107 lid 8 Vw, dat stelt dat ook wettelijk verplichte verstrekking niet door kan gaan, wanneer de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene daardoor onevenredig wordt geschaad.

⁹ Zie ook het voornoemde art. 107 lid 8 Vw.

¹⁰ Zie overweging 43 AVG. Zoals het COA zelf al concludeerde, is vanwege de machtsverhouding tussen het COA en haar doelgroep toestemming bijna nooit een geldige grondslag. Er zijn echter wel voorbeelden mogelijk, bijvoorbeeld in luchtige situaties zoals het doorgeven van deelnemerslijsten aan externe organisaties die een evenement organiseren.

Bijlage 1: Toetsingskader grondrechteninbreuk gegevensverwerking

- *Stap 1: Wat is de basis in de wet voor de verwerking?*
- *Stap 2: Welke fundamentele rechten en vrijheden van de betrokkene zijn in het geding?*
- *Stap 3: Wordt de essentie van die rechten en vrijheden aangetast?*
- *Stap 4: Welk maatschappelijk of eigen belang wordt gediend met de verwerking?*
- *Stap 5: Wat is het specifieke doel van de verwerking?*
- *Stap 6: Past dat doel binnen de doelstellingen van het EU-recht/Grondwet? Of is de verwerking nodig om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen?*
- *Stap 7: Draagt de verwerking effectief bij aan dat doel?*
- *Stap 8: Is er een minder vergaand middel beschikbaar dat even effectief is?*
- *Stap 9: Wat is de omvang, duur, inhoud en indringendheid van de verwerking?*
- *Stap 10: Tussenconclusie: Is de inbreuk op de rechten en vrijheden van de betrokkene die de verwerking maakt evenredig met het belang?*
- *Stap 11: Zo nee, welke passende waarborgen moeten worden ingebouwd om het evenwicht te herstellen?*
- *Stap 12: 'Fair Balance' test: Is de inbreuk op de rechten en vrijheden van de betrokkene die de verwerking maakt evenredig met het belang?*

Bron: European Data Protection Supervisor / PMP

Bijlage 2: Tabel persoonsgegevens overeenkomst

Attributen	Definities
Aantal Bezetting	Het aantal vreemdelingen in de bezetting. Een vreemdeling behoort tot de bezetting wanneer hij op de peildatum een opvangovereenkomst heeft.
Aantal Instroom	Het aantal ingestroomde vreemdelingen in de opvang van het COA. Een vreemdeling telt mee in de instroom indien de ingangsdatum van zijn opvangovereenkomst binnen de peilperiode ligt.
Aantal Uitstroom	Het aantal uitgestroomde vreemdelingen uit de opvang van het COA.
Aantal Uitstroom	Een vreemdeling telt mee op in de uitstroom indien de einddatum van zijn opvangovereenkomst binnen de peilperiode ligt.
Achternaam	Achternaam van de vreemdeling
Actuele PLE Nummer	Actueel nummer van de plaatsingseenheid
AMV Indicator	Indicator of vreemdeling een alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV) is
Burgerlijke Staat	Omschrijving van de burgerlijke staat
Burgerservicenummer	BSN nummer van de vreemdeling
Burgerservicenummer Indicator	Indicator of de vreemdeling een Burgerservicenummer heeft.
Categorie	Vreemdeling categorie beschrijving
Classificatie	Vreemdeling classificatie beschrijving
Cluster	Organisatie eenheid omschrijving (Unit)
Etniciteit	Omschrijving van de etniciteit
Geboortedatum	Geboortedatum van de vreemdeling
Gemeente	Naam van de gemeente
Geslacht	Omschrijving van het geslacht
Gezinsshereniging	Indicator gezinsshereniging
Godsdienst	Omschrijving van de godsdienst
Huisnummer	Huisnummer van de locatie
Huisnummer Toevoeging	Huisnummer en toevoeging van de locatie
Huurcontract Ingangsdatum	Ingangsdatum van het huurcontract
Land van Herkomst	Omschrijving van het land van herkomst
Leeftijd in Jaren	Leeftijd in jaren
Locatie	Omschrijving van de locatie (verblijfplaats)

Locatie Code	Code van de locatie (verblijfplaats)
Locatie Openingsdatum	Datum waarop de locatie wordt ge- of heropend
Moedertaal	Omschrijving van de moedertaal
Nationaliteit	Omschrijving van de nationaliteit
Opleidingsniveau	Omschrijving van het opleidingsniveau
Opvang Overeenkomst Einddatum	Einddatum van de opvangovereenkomst
Opvang Overeenkomst Ingangsdatum	Ingangsdatum van de opvangovereenkomst
Opvangvorm	Omschrijving van de opvangvorm
Opvangvorm Code	Code van de opvangvorm
Organisatie Eenheid	Omschrijving van de organisatie eenheid
Organisatie Eenheid Code	Code van de organisatie eenheid
Plaatsnaam	Plaatsnaam
PLE Groepsrol	Rol in de groep van je plaatsingseenheid
Postcode	Postcode van de locatie
Postcode + Huisnummer	Postcode en huisnummer van de locatie
Postcode + Huisnummer + Huisnummer Toevoeging	Postcode en huisnummer van de locatie
Provincie	Naam van de provincie
Reden Vertrek	Omschrijving van de reden vertrek
SOE Groepsrol	Sociale rol binnen COA groep
Soort besluit	Bestluit in de asielprocedure
Straatnaam	Straatnaam van de locatie
V-nummer	V-nummer van de vreemdeling
Voornamen	Voornamen van de vreemdeling